

BIJSLUITER: INFORMATIE VOOR DE GEBRUIK(ST)ER

Aranesp 10 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 15 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 20 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 30 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 40 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 50 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 60 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 80 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 100 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 130 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 150 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 300 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
Aranesp 500 microgram oplossing voor injectie in een voorgevulde pen (SureClick)
darbepoetin alfa

Lees de hele bijsluiter zorgvuldig door voordat u start met het gebruik van dit geneesmiddel.

Bewaar deze bijsluiter. Het kan nodig zijn om deze nog eens door te lezen.

Heeft u nog vragen, raadpleeg dan uw arts, verpleegkundige of apotheker.

Dit geneesmiddel is aan u persoonlijk voorgeschreven. Geef dit geneesmiddel niet door aan anderen. Dit geneesmiddel kan schadelijk voor hen zijn, zelfs als de verschijnselen dezelfde zijn als waarvoor u het geneesmiddel heeft gekregen.

Wanneer één van de bijwerkingen ernstig wordt of als er bij u een bijwerking optreedt die niet in deze bijsluiter is vermeld, raadpleeg dan uw arts, verpleegkundige of apotheker.

In deze bijsluiter

1. Wat is Aranesp en waarvoor wordt het gebruikt
2. Wat u moet weten voordat u Aranesp gebruikt
3. Hoe wordt Aranesp gebruikt
4. Mogelijke bijwerkingen
5. Hoe bewaart u Aranesp
6. Aanvullende informatie
7. Instructies voor injectie met de Aranesp voorgevulde pen

1. WAT IS ARANESP EN WAARVOOR WORDT HET GEBRUIKT

Uw arts heeft u Aranesp (een product tegen bloedarmoede of anemie) voorgeschreven om uw bloedarmoede te behandelen. Men spreekt van anemie of bloedarmoede als het bloed onvoldoende rode bloedcellen bevat waarbij de symptomen vermoeidheid, zwakte en kortademigheid kunnen zijn.

Aranesp werkt op exact dezelfde manier als het natuurlijk voorkomende hormoon erytropoëtine. Erytropoëtine wordt geproduceerd in de nieren en zet het beenmerg aan om meer rode bloedcellen te produceren. Het werkzame bestanddeel van Aranesp is darbepoetin alfa, geproduceerd door gentechologie in ovariumcellen van de Chinese Hamster (CHO-K1).

Indien u chronisch nierfalen heeft

Aranesp wordt gebruikt om symptomatische anemie ten gevolge van chronische nierinsufficiëntie (nierfalen) te behandelen bij volwassenen en kinderen. In geval van nierfalen produceert de nier onvoldoende het natuurlijk voorkomende hormoon erythropoëtine wat vaak anemie kan veroorzaken.

Omdat het lichaam enige tijd nodig heeft om meer rode bloedcellen te maken, zal het ongeveer vier weken duren voordat u enig effect merkt. De normale dialysebehandeling zal geen invloed hebben op het vermogen van Aranesp om de anemie te behandelen.

Indien u chemotherapie toegediend krijgt

Aranesp wordt gebruikt om symptomatische anemie te behandelen bij volwassen kankerpatiënten met non-myeloïde maligniteiten die chemotherapie toegediend krijgen.

Eén van de belangrijke bijwerkingen van chemotherapie is dat het beenmerg wordt verhinderd om voldoende bloedcellen te produceren. In het begin lijkt het alsof het alleen de witte bloedcellen betreft. Dit komt omdat rode bloedcellen een veel langere levensduur hebben. Tegen het einde van de kuur met chemotherapie, in het bijzonder als u veel chemotherapie heeft gehad, kan het aantal rode bloedcellen afnemen waardoor u anemisch wordt.

2. WAT U MOET WETEN VOORDAT U ARANESP GEBRUIKT**Gebruik Aranesp niet:**

- als er bij u is vastgesteld dat u hoge bloeddruk heeft die niet onder controle is met andere geneesmiddelen voorgeschreven door uw arts; of
- als u allergisch (overgevoelig) bent voor Aranesp (darbepoetin alfa), r-HuEPO of voor één van de andere bestanddelen van Aranesp.

Wees extra voorzichtig met Aranesp

Informeer uw arts indien u lijdt of heeft geleden aan:

- hoge bloeddruk die onder controle is met geneesmiddelen voorgeschreven door uw arts;
- sikkelcelanemie;
- epileptische aanvallen (toevallen);
- convulsies (toevallen of stuipen);
- leveraandoeningen;
- duidelijk ontbreken van effect op geneesmiddelen voor de behandeling van anemie;
- een allergie voor latex (de naaldbeschermer van de voorgevulde pen bevat een derivaat van latex); of
- hepatitis C.

Bijzondere waarschuwingen

- Indien u symptomen van ongewone vermoeidheid en gebrek aan energie ervaart, kan dat betekenen dat u erythrocytaire aplasie (PRCA) heeft. Dat werd gerapporteerd bij patiënten. PRCA betekent dat het lichaam de aanmaak van rode bloedcellen heeft gestopt of verminderd wat ernstige anemie veroorzaakt. Indien u deze symptomen heeft, dient u contact op te nemen met uw arts die de meest geschikte therapie zal bepalen om uw anemie te behandelen.
- Uw arts dient uw hemoglobineconcentratie tussen 10 en 12 g/dl proberen te houden.
- Indien u chronische nierinsufficiëntie heeft, bestaat er een verhoogd risico op ernstige problemen met uw hart of bloedvaten (cardiovasculaire voorvallen) indien uw hemoglobineconcentratie te hoog wordt gehouden.
- Indien u een patiënt met kanker bent, dient u zich ervan bewust te zijn dat Aranesp kan optreden als een groeifactor voor bloedcellen en in bepaalde omstandigheden een negatieve impact kan hebben op uw kanker. Afhankelijk van uw individuele situatie kan een bloedtransfusie verkieslijk zijn. Overleg dit met uw arts.
- Misbruik door gezonde personen kan levensbedreigende problemen met hart en bloedvaten veroorzaken.

Gebruik met andere geneesmiddelen

Het aantal rode bloedcellen in uw bloed kan effect hebben op de geneesmiddelen cyclosporine en tacrolimus. Het is belangrijk dat u uw arts informeert indien u één van deze geneesmiddelen gebruikt.

Vertel uw arts als u andere geneesmiddelen gebruikt of kort geleden heeft gebruikt. Dit geldt ook voor geneesmiddelen die u zonder voorschrift kunt krijgen.

Gebruik van Aranesp met voedsel en drank

Voedsel en drank hebben geen invloed op Aranesp.

Zwangerschap en borstvoeding

Aranesp werd niet onderzocht bij zwangere vrouwen. Het is belangrijk dat u uw arts op de hoogte brengt als u:

- zwanger bent;
- denkt dat u zwanger bent; of
- van plan bent om zwanger te worden.

Het is niet bekend of darbepoetin alfa overgaat in moedermelk. U moet stoppen met borstvoeding indien u Aranesp gebruikt.

Rijvaardigheid en het gebruik van machines

Aranesp zou geen invloed hebben op het vermogen om voertuigen te besturen of machines te gebruiken.

3. HOE WORDT DE ARANESP VOORGEVULDE PEN (SURECLICK) GEBRUIKT

Op basis van bloedonderzoek heeft uw arts besloten dat u Aranesp nodig heeft omdat uw hemoglobineconcentratie 10 g/dl of lager is. Uw injectie wordt onder de huid (subcutaan) toegediend, en daardoor kunt u de Aranesp voorgevulde pen gebruiken. Uw arts zal u vertellen hoe veel en hoe vaak u Aranesp dient te gebruiken om een hemoglobineconcentratie tussen 10 en 12 g/dl te houden. Dit kan verschillen naargelang u een volwassene of een kind bent.

Zelf Aranesp injecteren

Uw arts heeft besloten dat de Aranesp voorgevulde pen voor u de beste wijze is om zelf, door een verpleegkundige of door een verzorger te (laten) injecteren. Uw arts, verpleegkundige of apotheker zal u tonen hoe u zichzelf kunt injecteren met de voorgevulde pen. Probeer niet uzelf te injecteren als u dit niet geleerd heeft. **Injecteer Aranesp nooit zelf in een ader. De voorgevulde pen is uitsluitend ontwikkeld voor injectie onder de huid.**

Voor richtlijnen hoe u zelf te injecteren met de voorgevulde pen kunt u de instructies aan het eind van deze bijsluiter lezen.

Indien u chronisch nierfalen heeft

Aranesp in een voorgevulde pen wordt toegediend als één enkele injectie, éénmaal per week, éénmaal per 2 weken of éénmaal per maand.

Om uw anemie te corrigeren, zal uw aanvangsdosering Aranesp per kilogram lichaamsgewicht zijn

- 0,75 microgram éénmaal per 2 weken, of
- 0,45 microgram (éénmaal per week).

Uw arts zal regelmatig bloedmonsters nemen om na te gaan hoe uw anemie reageert en kan, indien nodig, iedere vier weken uw dosis aanpassen.

Wanneer uw anemie gecorrigeerd is zal uw arts regelmatig uw bloed blijven controleren en zal uw dosis verder aangepast worden om ook op langere termijn uw anemie onder controle te houden. Uw arts zal u informeren over eventuele dosiswijzigingen.

Uw bloeddruk zal ook regelmatig gecontroleerd worden, vooral in het begin van uw behandeling.

In een aantal gevallen kan uw arts u aanbevelen ijzersupplementen te nemen.

Uw arts kan beslissen om de wijze waarop u uw injectie krijgt te veranderen (van een injectie onder de huid naar injectie in een ader). Indien dit wijzigt zal u met dezelfde dosis starten als diegene die u reeds toegediend kreeg en zal uw arts bloedmonsters nemen om er zeker van te zijn dat uw anemie nog steeds correct behandeld wordt.

Indien uw arts besloten heeft om uw behandeling van r-HuEPO (erytropoëetine geproduceerd door gentechnologie) in Aranesp te veranderen, zal een keuze worden gemaakt voor wekelijkse of tweewekelijkse toediening van Aranesp. De toedieningswijze is dezelfde als deze van r-HuEPO, maar uw arts zal u aangeven hoeveel u dient te gebruiken, en wanneer. Indien nodig zal de dosis aangepast worden.

Indien u chemotherapie toegediend krijgt

Aranesp wordt toegediend als één enkele injectie éénmaal per week of éénmaal per 3 weken onder de huid gegeven.

Om de anemie te corrigeren is de aanvangsdosering

- 500 microgram éénmaal per 3 weken (6,75 microgram Aranesp per kilogram lichaamsgewicht), of

- 2,25 microgram éénmaal per week Aranesp per kilogram lichaamsgewicht.
- Uw arts zal regelmatig bloedmonsters nemen om te meten hoe de anemie reageert en zal de dosis indien nodig aanpassen. De behandeling zal tot 4 weken na het einde van de chemotherapie worden voortgezet. Uw arts zal u exact vertellen wanneer u dient te stoppen met het gebruiken van Aranesp.

In een aantal gevallen kan uw arts u aanbevelen ijzersupplementen te nemen.

Wat u moet doen als u meer van Aranesp heeft gebruikt dan u zou mogen

U kunt ernstige problemen ondervinden als u meer Aranesp gebruikt dan nodig. U moet contact opnemen met uw arts, verpleegkundige of apotheker indien dit gebeurt. Neem onmiddellijk contact op met uw arts, verpleegkundige of apotheker als u zich enigszins onwel voelt.

Wat u moet doen wanneer u bent vergeten Aranesp te gebruiken

Neem contact op met uw arts als u een dosis Aranesp vergeten hebt om te overleggen wanneer u de volgende dosis moet injecteren.

4. MOGELIJKE BIJWERKINGEN

Zoals alle geneesmiddelen kan Aranesp bijwerkingen veroorzaken, hoewel niet iedereen deze bijwerkingen krijgt.

De volgende bijwerkingen zijn ervaren bij sommige patiënten die Aranesp gebruikten:

Zeer vaak (waargenomen bij meer dan 10 op de 100 personen)

- Hoge bloeddruk (hypertensie)
- Vochtophoping (oedeem)

Vaak (waargenomen bij meer dan 1 op de 100 personen)

- Bloedstolsels (trombose)
- Pijn rond de injectieplaats
- Uitslag en/of roodheid van de huid

Zelden (waargenomen bij meer dan 1 op de 10.000 personen)

Ernstige allergische reacties waaronder:

- Acuut levensbedreigende allergische reacties (anafylaxis)
- Het opzwellen van het gezicht, lippen, mond, tong of keel waardoor het lastig is om te slikken of adem te halen (angioedeem)
- Kortademigheid (allergische bronchospasmen)
- Huiduitslag
- Galbulten, netelroos (urticaria)

Zeer zelden (waargenomen bij minder dan 1 op de 10.000 personen)

- Erythrocytaire aplasie (PRCA) – (anemie, ongewone vermoeidheid, gebrek aan energie)

Convulsies (toevallen en stuipen) zijn gerapporteerd bij patiënten die behandeld werden met Aranesp.

Wanneer er bij u één van deze bijwerkingen optreedt of als er bij u een bijwerking optreedt die niet in deze bijsluiter is vermeld, raadpleeg dan uw arts, verpleegkundige of apotheker.

5. HOE BEWAART U ARANESP?

Buiten het bereik en zicht van kinderen houden. Bewaar de voorgevulde pen in de oorspronkelijke verpakking ter bescherming tegen licht.

Bewaren in de koelkast (2 °C – 8 °C). Niet in de vriezer bewaren. Gebruik Aranesp niet als u denkt dat het ingevroren is geweest.

Wanneer uw voorgevulde pen uit de koelkast is gehaald en ongeveer 30 minuten voor injectie op kamertemperatuur heeft gelegen, dient deze binnen 7 dagen te worden gebruikt of te worden weggegooid

Gebruik Aranesp niet meer na de vervaldatum die staat vermeld op de doos en het etiket na EXP. De vervaldatum verwijst naar de laatste dag van die maand.

Geneesmiddelen dienen niet weggegooid te worden via het afvalwater of met huishoudelijk afval. Vraag uw apotheker wat u met medicijnen moet doen die niet meer nodig zijn. Deze maatregelen zullen helpen bij de bescherming van het milieu.

6. AANVULLENDE INFORMATIE

Wat bevat Aranesp

Aranesp (SureClick) is beschikbaar in een voorgevulde pen die 10, 15, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 100, 130, 150, 300 of 500 microgram van de werkzame stof darbepoetin alfa bevat.

De andere bestanddelen van Aranesp zijn monobasisch natriumfosfaat, dibasisch natriumfosfaat, natriumchloride, polysorbaat 80 en water voor injectie.

Hoe ziet Aranesp er uit en wat is de inhoud van de verpakking

Aranesp is een heldere, kleurloze of licht parelkleurige vloeistof. Indien het troebel is of deeltjes bevat, dient u het niet te gebruiken.

Aranesp (SureClick) is verkrijgbaar in een verpakking met 1 of 4 voorgevulde pennen (het kan voorkomen dat niet alle verpakkingsgrootten in de handel worden gebracht).

Houder van de vergunning voor het in de handel brengen en fabrikant

Amgen Europe B.V.
Minervum 7061
NL-4817 ZK Breda
Nederland

Neem voor alle informatie met betrekking tot dit geneesmiddel contact op met de lokale vertegenwoordiger van de houder van de vergunning voor het in de handel brengen:

België/Belgique/Belgien
s.a. Amgen n.v.
Tel/Tél: +32 (0)2 7752711

Luxembourg/Luxemburg
s.a. Amgen
Belgique/Belgien
Tel/Tél: +32 (0)2 7752711

България

Амджен България ЕООД
Тел: +359 (0) 2 805 7020

Česká republika

Amgen s.r.o
Tel : +420 2 21 773 500

Danmark

Amgen filial af Amgen AB, Sverige
Tlf: +45 39617500

Deutschland

AMGEN GmbH
Tel: +49 (0)89 1490960

Eesti

Amgen Switzerland AG Eesti filiaal
Tel: +372 5125 501

Ελλάδα

Genesis Pharma S.A.
Τηλ.: +30 210 8771500

España

Amgen S.A.
Tel: +34 93 600 19 00

France

Amgen S.A.S
Tél: +33 (0)1 40 88 27 00

Ireland

Amgen Limited
United Kingdom
Tel: +44 (0)1223 420305

Ísland

Vistor hf.
Sími: +354 535 7000

Italia

Amgen Dompé S.p.A.
Tel: +39 02 6241121

Κύπρος

Genesis Pharma (Cyprus) Ltd
Τηλ.: +357 22 76 99 46

Latvija

Amgen Switzerland AG Rīgas filiāle
Tel : +371 29284 807

Magyarország

Amgen Kft.
Tel. : +36 1 35 44 700

Malta

Amgen B.V.
The Netherlands
Tel : +31 (0) 76 5732500

Nederland

Amgen B.V.
Tel: +31 (0) 76 5732500

Norge

Amgen AB
Tel:+47 23308000

Österreich

Amgen GmbH
Tel: +43 (0) 1 50 217

Polska

Amgen Sp. z o.o.
Tel.: +48 22 581 3000

Portugal

AMGEN Biofarmacêutica, Lda.
Tel: +351 21 4220550

România

Mediplus Exim SRL
Tel.:+4021 301 74 74

Slovenija

AMGEN zdravila d.o.o.
Tel : +386 1 585 1767

Slovenská republika

Amgen Switzerland AG Slovakia
Tel : +421 33 321 13 22

Suomi/Finland

Amgen AB, sivuliike Suomessa/Amgen AB, filial
i Finland
Puh/Tel: +358 (0)9 54900500

Sverige

Amgen AB
Tel: +46 (0)8 6951100

United Kingdom

Amgen Limited
Tel: +44 (0)1223 420305

Lietuva

Amgen Switzerland AG Vilniaus filialas

Tel. +370 6983 6600

Deze bijsluiter is voor de laatste keer goedgekeurd in maart 2010.

Gedetailleerde informatie over dit geneesmiddel is beschikbaar op de website van het Europese Geneesmiddelen Bureau (EMA) <http://www.ema.europa.eu/>.

7. INSTRUCTIES VOOR INJECTIE MET DE ARANESP VOORGEVULDE PEN (SURECLICK)

Deze rubriek bevat informatie over een juiste toediening van de Aranesp voorgevulde pen. Het is belangrijk dat u uzelf niet probeert een injectie te geven tenzij u training heeft ontvangen van uw arts, verpleegkundige of apotheker. Als u vragen heeft over het toedienen van de injectie, raadpleeg dan uw arts, verpleegkundige of apotheker.

Hoe gebruik ik of de persoon die mij injecteert de Aranesp voorgevulde pen (SureClick)?

Uw arts heeft u een Aranesp voorgevulde pen voor injectie in het weefsel net onder de huid voorgeschreven. Uw arts, verpleegkundige of apotheker zal u vertellen hoeveel Aranesp u nodig heeft en hoe frequent het moet worden toegediend. Gebruik elke voorgevulde pen uitsluitend voor één injectie.

Benodigheden:

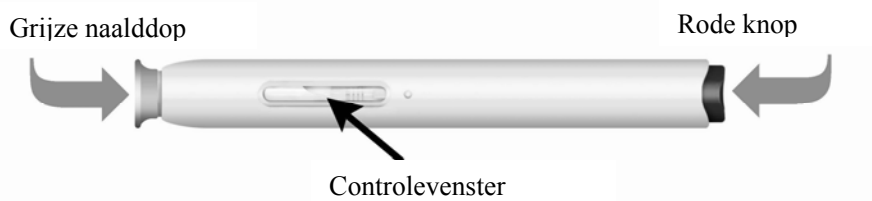
Om uzelf een injectie toe te dienen, heeft u het volgende nodig:

- een nieuwe Aranesp voorgevulde pen; en
- alcoholdoekjes of iets vergelijkbaars.

Vorbereiding voor een injectie met Aranesp?

1. Haal de voorgevulde pen uit de koelkast. Leg de pen ongeveer 30 minuten op kamertemperatuur. Dit zorgt voor een comfortabelere injectie. Aranesp op geen enkele andere manier opwarmen (bijvoorbeeld niet opwarmen in een magnetron of in heet water). Stel verder de voorgevulde pen niet bloot aan zonlicht.
2. De voorgevulde pen niet schudden.
3. Verwijder de grijze naalddop van de voorgevulde pen **niet** voordat u klaar bent om te injecteren.
4. Ga na of dit de juiste dosis is die uw arts heeft voorgeschreven.
5. Controleer de uiterste gebruiksdatum op het etiket van de voorgevulde pen (EXP:). Niet gebruiken na de laatste dag van de aangeduide maand.
6. Controleer hoe Aranesp er uitziet door het controlevenster van de voorgevulde pen. Aranesp moet een heldere, kleurloze of licht parelkleurige vloeistof zijn. Indien het troebel is of deeltjes bevat, mag u het product niet gebruiken.
7. **Uw handen goed wassen.**

8. Een comfortabele, goed verlichte, schone plaats kiezen en alles wat u nodig heeft, binnen handbereik plaatsen.

7a. Kiezen en voorbereiden van de injectieplaats

1. Kies een injectieplaats

Om ervoor te zorgen dat de pen goed werkt, is een stevige injectieplaats noodzakelijk.

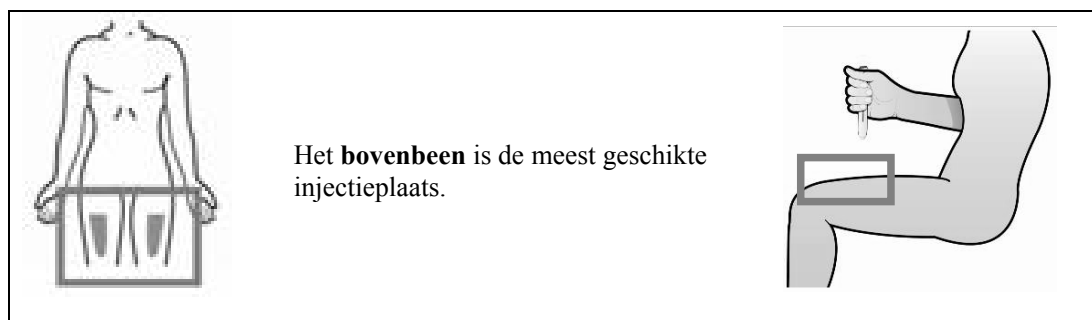
Het bovenbeen is de meest geschikte plaats voor gebruik van de Aranesp voorgevulde pen.

Regelmatig veranderen van injectieplaats:

U kunt bij elke injectie van injectieplaats veranderen om irritatie op één plaats te vermijden.

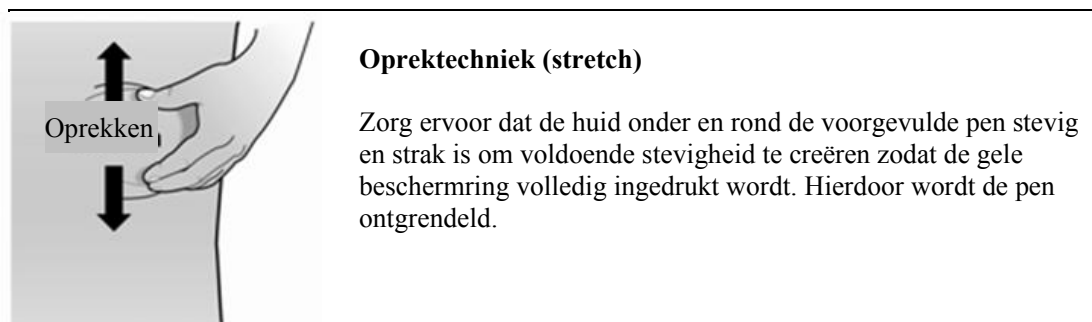
Injecteer niet op plaatsen waar de huid gevoelig, gekneusd, rood of hard is. Vermijd plaatsen met littekens of striemen.

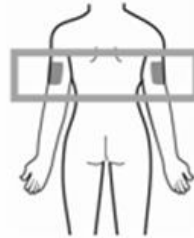
- 2a. Instructies voor de meest geschikte injectieplaats

- 2b. Instructies voor alternatieve injectieplaatsen

Voor een succesvolle injectie op een alternatieve injectieplaats is het vooral belangrijk voldoende druk op deze plaats te creëren.

	<p>U kunt de buik gebruiken, behalve het gebied van 5 cm rond de navel. Voor de buik wordt aangeraden om op uw rug te gaan liggen en de huid van de injectieplaats <u>op te rekken</u> om een <u>stevig en vast oppervlak</u> te creëren.</p>
	<p>Als de injectie door iemand anders aan u wordt toegediend, kan ook de achterkant van de bovenarmen gebruikt worden. Voor de bovenarmen wordt het aangeraden om de huid van de injectieplaats <u>op te rekken</u> om een <u>stevig en vast oppervlak</u> te creëren.</p>

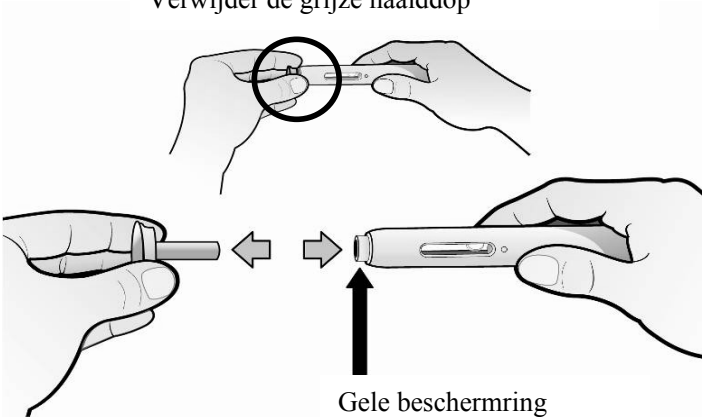
3. Voorbereiden van de injectieplaats

Om de plaats van de huid waar Aranesp wordt toegediend voor te bereiden, dient de injectieplaats schoon te worden gemaakt met een alcoholdoekje. **Raak deze plaats niet meer aan voordat de injectie wordt toegediend.**

7b. Injecteren van Aranesp met behulp van de voorgevulde pen

1. Verwijder de grijze naalddop.

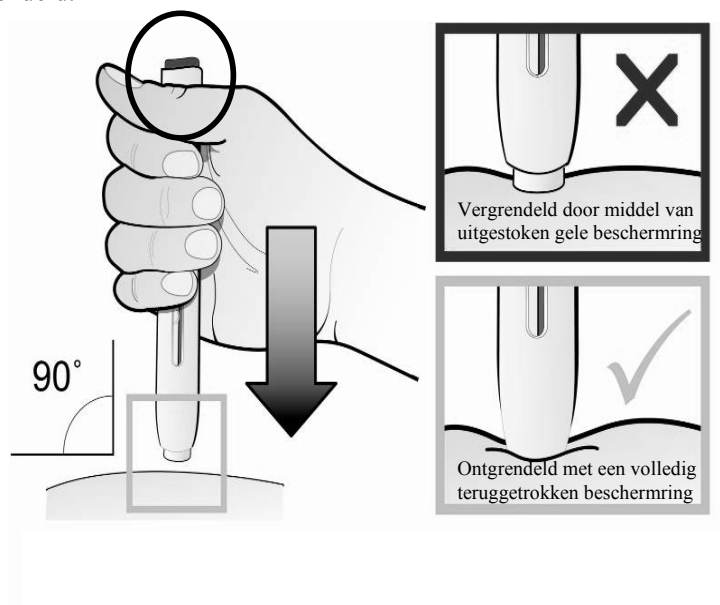
Verwijder de grijze naalddop

Gele beschermring

<p>Ø Draai de grijze naalddop niet.</p> <p>Ø Probeer niet om de naalddop weer terug op de pen te plaatsen.</p>
<p>✓ Verwijder de grijze naalddop door deze recht naar achteren te trekken.</p>

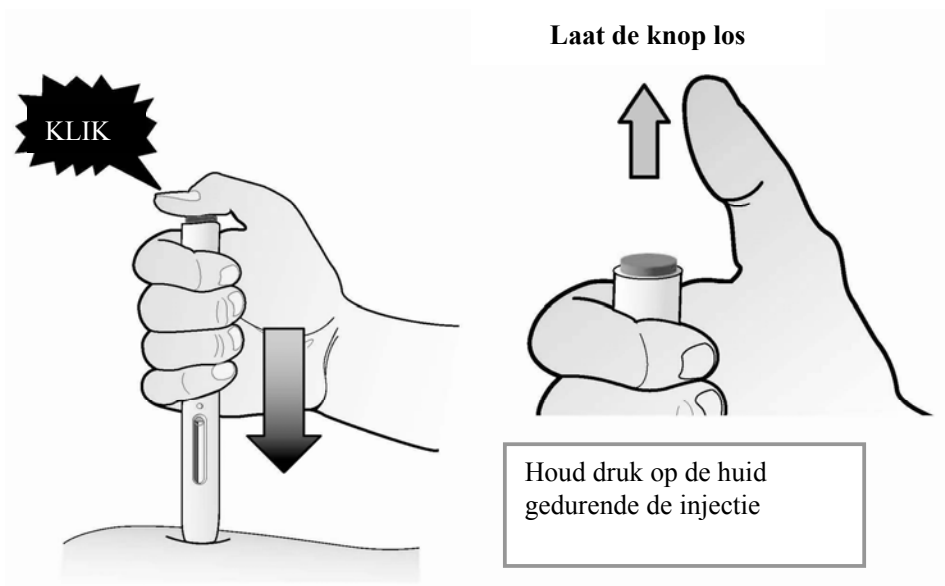
2. Raak de rode knop niet aan. Druk de voorgevulde pen op de huid zodat de gele beschermring wordt ontgrendeld.

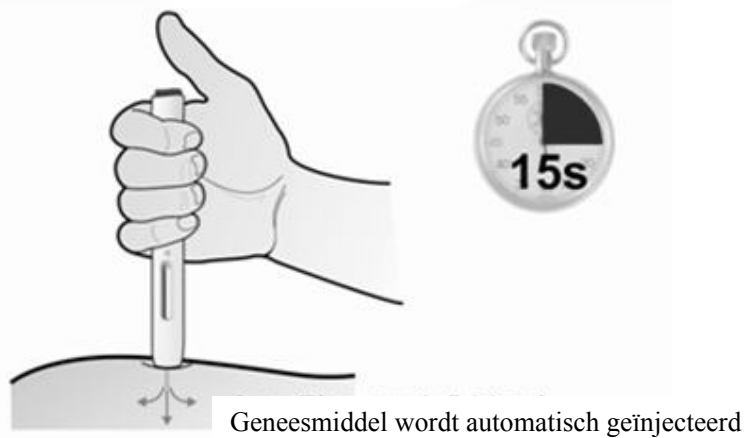
Ø Druk **niet** op de rode knop voordat de gele beschermring volledig is teruggetrokken.

- ✓ Houd voldoende neerwaartse druk zodat de gele beschermring volledig terugtrekt en de rode knop ontgrendelt.
- ✓ Houd de voorgevulde pen in een rechte hoek (90°) op de injectieplaats.

3. Druk de rode knop kort in en laat direct los.

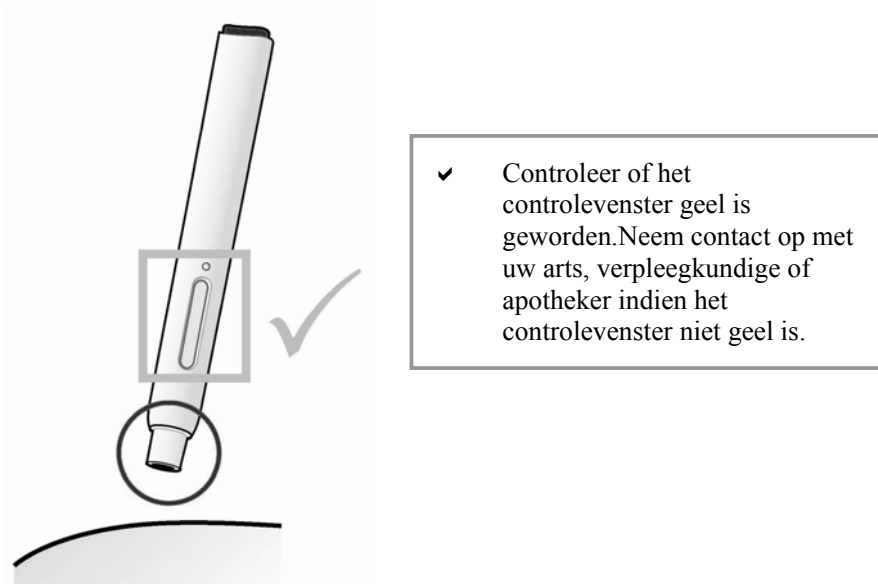
4. Tel langzaam 15 seconden tot einde van de injectie.

Ø Verwijder gedurende de injectie de voorgevulde pen **niet**.

- ✓ Wacht totdat de injectie klaar is voordat de druk wordt opgeheven.
- ✓ **U kunt een tweede klik horen wanneer de rode knop weer omhoog komt.**

5. Controleer het venster om te bevestigen dat de volledige dosis is toegediend.

- ✓ Controleer of het controlevenster geel is geworden. Neem contact op met uw arts, verpleegkundige of apotheker indien het controlevenster niet geel is.

Naaldbeschermhuls neer na gebruik.

De injectieplaats kan een beetje bloeden. U kunt een watje of gaasje op de injectieplaats houden.

Niet wrijven over de injectieplaats. Indien nodig, kunt u de injectieplaats bedekken met een pleister.

Onthoud

Indien u problemen ondervindt, wees dan niet bang uw arts of verpleegkundige om hulp en advies te vragen.

Verwijdering van de gebruikte voorgevulde pennen

- De Aranesp voorgevulde pennen mogen NOOIT hergebruikt worden.
- Plaats de grijze naaldhuls NOOIT terug op de gebruikte voorgevulde pen.
- De voorgevulde pen dient weggegooid te worden in overeenstemming met lokale wetgeving. Vraag uw apotheker wat u met medicijnen moet doen die niet meer nodig zijn. Deze maatregelen zullen helpen bij de bescherming van het milieu.

Optionele afzonderlijke bijlage

FRONT- Aranesp getting started guide:

NEDERLANDS	Aranesp SureClick Pre-filled pen – Voor gebruik de bijsluiters lezen			
	<p><u>Meest geschikte</u> injectieplaats is het bovenbeen</p>	<p><u>Alternatieve injectieplaatsen</u> zijn de buik of de achterkant van de bovenarmen</p>	<p>Op alternatieve injectieplaatsen <u>de huid oprekken</u></p> <p>Oprekken (stretch) Injectieplaats dient stevig en strak te zijn</p>	<p>Zie keerzijde voor injectiestappen</p>

BACK- Aranesp getting started guide:

NEDERLANDS	<p>① Verwijder de grijze naalddop</p> <p>∅ Draai de grijze naalddop niet</p>	<p>② Raak de rode knop niet aan. Druk de pen op de huid zodat de gele beschermring wordt ontgrendeld.</p> <p>X Vergrendeld</p> <p>✓ Ontgrendeld</p>	<p>③ Druk de rode knop kort in en laat direct los.</p> <p>Klik</p> <p>Houd ontgrendeld tegen de huid</p>	<p>④ Tel langzaam tot 15 voor einde van de injectie.</p>	<p>⑤ Controleer het venster</p> <p>✓ Volledig indien geel</p>
------------	---	--	---	---	--